

De Tweede Kamer
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

0334672900
hoofdkantoor@kngf.nl
kngf.nl
defysiotherapeut.com

IBAN NL59ABNA0553044028
BIC ABNANL2A
BTW 002584700B01
KvK 40506528

Pagina	Datum	Relatienummer	Onderwerp	Doorkiesnummer	E-mailadres
1 van 4	21 december 2023		Toegankelijkheid van de fysiotherapeutische en oefentherapeutische zorg		bestuur@kngf.nl

Geachte heer Plasterk,

U staat voor de belangrijke opdracht tot afspraken voor een nieuw kabinet te komen. Onder uw leiding trachten PVV, VVD, NSC en BBB overeenstemming te bereiken over onderwerpen, zoals bestaanszekerheid en de zorg in de nabije toekomst. Graag geven we u een aantal belangrijke boodschappen mee over de zorg die gericht is op het optimaal functioneren van de mens als geheel én het belang van bewegen in preventieve zin.

Fysiotherapie en oefentherapie helpen problemen in gezondheid te voorkomen

Het denken over de zorg verandert. Steeds meer dringt het besef door dat met preventie en het stimuleren van gezond leven veel zorg voorkomen kan worden. Kortom, health in all policies. Wie investeert in een bevolking die beweegt, investeert in een gezonde bevolking. Wie goed kan en blijft bewegen, heeft minder kans op klachten en chronische aandoeningen en is minder snel aangewezen op dure en belastende zorg in de tweede lijn. Maar liefst 50 procent van de bevolking kampt met overgewicht¹ en mede door de vergrijzing krijgt een toenemend aantal mensen te maken met lichamelijke beperkingen, chronische ziekte en belemmeringen door pijn.² Bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend en daarom zijn fysiotherapeuten en oefentherapeuten onmisbaar.

Fysiotherapie en oefentherapie voorkomen hogere zorgkosten, verkleinen gezondheidsverschillen en verkorten arbeidsuitval

Passende zorg, de focus op kwaliteit van leven en het organiseren van de zorg rondom de hulpvraag van de patiënt. Het zijn allemaal positieve ontwikkelingen, maar ze moeten worden omgezet in daden. Immers, de stijging van de zorgkosten is niet langer verantwoord. Nu wenden te veel mensen zich noodgedwongen tot de medisch specialist voor dure maar vooral ook belastende ingrepen, omdat die zorg vergoed wordt uit de basisverzekering. Terwijl een veel goedkopere behandeling bij de fysiotherapeut of oefentherapeut voor

---

¹ CBS Gezondheidsmonitor, 2022

² Zorgmonitor 2019, Ontwikkelingen in de zorg voor mensen met een chronische ziekte: 2005-2018, Nivel

eigen rekening komt. Daardoor doen we patiënten tekort, gaan ze zorg mijden en maken we de zorg onnodig duur.

Onderzoekers van Equalis laten in het rapport 'Substitutiepotentieel van uitgebreidere inzet fysio- en oefentherapie' zien dat er veel op de zorgkosten bespaard kan worden door de inzet van fysiotherapie. Equalis onderzocht voor een selectie van vijf aandoeningen hoeveel de inzet van fysiotherapie in plaats van het duurdere alternatief kan besparen. Onderzoekers van SiRM bevestigen dit beeld in het rapport 'substantieel potentieel'.³ Fysiotherapie en oefentherapie zijn relatief goedkope zorg en aantoonbaar effectief bij een belangrijk deel van veelvoorkomende gezondheidsproblemen en medische aandoeningen. Wij sturen u het onderzoek van Equalis mee zodat u het kan betrekken bij uw besprekingen.

Pagina
2 van 4

Investeren in fysiotherapie en oefentherapie noodzakelijk

Fysio- en oefentherapeuten geven herhaaldelijk aan dat investeringen in de fysiotherapie en oefentherapie noodzakelijk zijn, anders kunnen de beroepsgroepen niet bijdragen aan de gewenste beweging naar passende zorg. De werkdruk is buitensporig hoog, onder andere door factoren als een hoog ziekteverzuim en personeelstekorten.

Veel praktijken - waarin meerdere fysiotherapeuten of oefentherapeuten actief zijn - kunnen niet vanuit eigen financiële middelen vernieuwen. De marges en het eigen vermogen zijn daarvoor te laag. De financiële ruimte om te veranderen en innoveren naar een sterke regionale positie van de fysiotherapie en oefentherapie is onvoldoende. In 2018 vond een onafhankelijk onderzoek plaats naar de (feitelijke en normatieve) kostprijs van fysiotherapie in Nederland.⁴ Daaruit blijkt dat de tarieven voor fysiotherapie en oefentherapie ongeveer 30% te laag zijn (doorvertaald naar 2023). Eerder bleek uit onderzoek van de Nederlandse Zorgautoriteit dat de tarieven in de fysiotherapie en oefentherapie al circa tien jaar gelijk zijn, terwijl de kosten significant stijgen.

Het is een opdracht aan ons allen om te werken aan de best mogelijke zorg die voor iedereen betaalbaar en toegankelijk is. Wij hebben daarom het volgende tekstvoorstel voor uw akkoord:

'Wie investeert in een bevolking die beweegt, investeert in een gezonde bevolking. Wie goed kan bewegen verkleint de kans op het krijgen van chronische aandoeningen in de toekomst. En wie goed blijft bewegen is minder snel aangewezen op dure en belastende zorg in de tweede lijn en kan langer zelfstandig blijven functioneren. Wij kiezen daarom voor zorg waarin niet ziekte maar het functioneren van de mens centraal staat. Wij zetten in op integrale eerstelijnszorg, substitutie van de tweede naar de eerste lijn en extra zorg of begeleiding voor mensen die dat nodig hebben om een gezond leven te kunnen leiden. Dat is beter voor de patiënt en voorkomt onnodig hoge zorgkosten.'

Om dit voornemen in de praktijk te brengen doen wij u de suggestie de volgende zeven concrete voorstellen in uw akkoord op te nemen:

- 1. Zet in de zorg het functioneren van de mens centraal staat.** De focus in de zorg ligt te vaak op de aandoening in plaats van op de gevolgen van de aandoening op de persoon in zijn/haar context. We

---

³ 'Substantieel potentieel, Schatting van de potentiële opbrengst van substitutie van zorg en inventarisatie van de benodigde voorwaarden', SiRM, juni 2021

⁴ Kostenonderzoek paramedische zorg; Kostprijzen en betaalbaarheid van fysiotherapie, oefentherapie, logopedie, huidtherapie, ergotherapie en diëtetiek; Gupta Strategists, 2020

moeten ons richten op de vraag wat iemand nodig heeft om een goed leven te leiden. Soms is dat een medische ingreep, vaak niet. De fysiotherapeut en oefentherapeut bieden bij uitstek zorg die gericht is op het functioneren van de mens. Maak daar gebruik van.

2. Zorg voor een goede toegang tot fysiotherapie en oefentherapie in de basisverzekering

Zorg dat fysiotherapeut en oefentherapeut bereikbaar worden voor iedereen die ondersteuning bij houding en bewegen nodig heeft om optimaal te kunnen functioneren. Alleen wanneer beweegzorg in de vorm van fysio- en oefentherapie afdoende vanuit de basisverzekering en zonder eigen risico wordt vergoed kan iedereen die dat nodig heeft een beroep doen op die zorg. Toelating tot het basispakket is echter een langdurig proces waardoor patiënten nu goede en doelmatige zorg wordt onthouden en de zorgkosten onnodig oplopen. Verleg daarom de focus van aandoening en medische diagnose, naar de gevolgen van de aandoening en de door de patiënt ervaren beperking. Alleen dan kunnen patiënten optimale zorg krijgen, besparen we op zorgkosten en kosten van arbeidsuitval.

3. Vergoed fysiotherapie en oefentherapie bij chronische aandoeningen vanaf de eerste behandeling.

Voor enkele chronische aandoeningen is beweegzorg wel verzekerd vanuit de basisverzekering, maar bij de meeste aandoeningen van de chronische lijst, moet een patiënt de eerste 20 behandelingen zelf betalen of uit de dure aanvullende verzekeren. Steeds minder patiënten kunnen dat betalen en gaan de zorg van fysio- en oefentherapeut mijden. Het gevolg is dat klachten verergeren en patiënten moeten uitwijken naar duurdere zorg. Daarnaast vergroot zorgmijden de gezondheidsverschillen en dat raakt de bestaanszekerheid. Dat is tegelijkertijd een pleidooi om het eigen risico voor fysio- en oefentherapie in de basisverzekering op te heffen.

4. Maak afspraken over organisatie en financiering van zorg.

Zorg dus voor zorg op de juiste plek, aansluitend bij de hulpvraag van de patiënt. Maak bindende afspraken over substitutie van tweede- naar eerste lijn en van huisarts naar fysiotherapeut of oefentherapeut. Dat is goed voor de patiënt en kostenefficiënt maar het kan ook de druk op de nu vaak overbelaste huisarts verminderen. En investeer in fysiotherapie en oefentherapie, zodat de hoge werkdruk en ervaren stress verminderen en fysio- en oefentherapeuten worden behouden voor hun vak.

5. Geef regionale samenwerking een stevige impuls.

Om de patiënt de best passende zorg te bieden moeten fysiotherapeuten, oefentherapeuten en andere zorgverleners elkaar blindelings kunnen vinden. Nu is de betrokkenheid van fysiotherapeuten en oefentherapeuten in regionale samenwerkingsverbanden nog te beperkt door een gebrek aan armslag.⁵ Extra (financiële) ondersteuning is dus noodzakelijk. Ook de positie van de fysio- en de oefentherapie in de aanvullende verzekering vormt hier een belemmering.

6. Geef ruimte aan advies Passende Aanspraak Fysio- en Oefentherapeutische Zorg.

Al geruime tijd werken beroepsgroepen (KNGF, SKF en VvOCM), patiënten en zorgverzekeraars onder begeleiding van het Zorginstituut Nederland aan het traject Passende Aanspraak Fysio- en Oefentherapeutische Zorg (PAFOZ). Het is belangrijk om ruimte te geven aan de ontwikkelingen in dit traject. Voorkom dat het ZiN-advies, dat momenteel wordt ontwikkeld, wordt ingehaald door politieke besluiten.

---

⁵ Discussienota Zorg voor de Toekomst, Ministerie van VWS, 2020

- 7. Moderniseer de beoordeling van wetenschappelijk bewijs.** Van veel behandelingen bij de fysiotherapeut en oefentherapeut is bewezen dat ze effectief en kostenbesparend zijn.⁶ Maar de manier waarop wetenschappelijk bewijs nu wordt beoordeeld zorgt ervoor dat de toegevoegde waarde van fysio- en oefentherapie onvoldoende wordt benut. Versnel de beoordelingstrajecten en ga bij de beoordeling van wetenschappelijk bewijs uit van de context waarin de zorg wordt geboden.⁷

Met vriendelijke groet,

Pagina
4 van 4

Guido van Woerkom
Voorzitter KNGF

Marianne de Jong
Directeur-bestuurder VvOCM

Bijlage: 'Substitutiepotentieel van uitgebreidere inzet fysio- en oefentherapie', Equalis, maart 2021

---

⁶ Substitutie van zorg, Fysio- en oefentherapie op de juiste plek, Ecorys 2021

⁷ Zonder context geen bewijs, Over de illusie van evidence-based practice in de zorg, Raad voor de Volksgezondheid en samenleving, 2017